

Aan de raad van de gemeente  
LEIDSCHENDAM-VOORBURG

Datum 9 oktober 2017

Onderwerp Raadsbrief: Uitkomsten visietraject samenwerking H10 op de inkoop van jeugdhulp

Categorie B

Verseonnummer 1973272 / 1996604

Portefeuillehouder Wethouder De Ridder

Behandeld door Mevrouw Vriezen

### **Samenvatting**

Deze raadsbrief wordt door de colleges van de H10 verstuurd aan de tien raden, zodat alle raden binnen de H10 over dezelfde informatie beschikken. Hoewel het in deze brief specifiek over jeugdhulp gaat, wordt in Leidschendam-Voorburg voortdurend gekeken naar de wijze waarop aansluiting gevonden kan worden bij de wmo en de participatiewet zodat de eventuele hulp aan zorg en kind integraal kan worden opgepakt. De verwachting is dat de verdere uitwerking van de inkoopstrategie en de regionale samenwerking voldoende ruimte biedt en bijdraagt aan het integrale lokale beleid van de gemeente Leidschendam-Voorburg.

Op 30 mei 2017 (verseon 1819053) heeft het college de raad verzocht de Gemeenschappelijke regeling voor het H10 Inkoopbureau met een jaar te verlengen. In ditzelfde voorstel heeft het college de raad geïnformeerd over het visietraject voor de regionale samenwerking rond inkoop van de jeugdhulp vanaf 2019. Doel van dit traject was het ontwikkelen van een gezamenlijke visie van de tien gemeenten in Haaglanden over de samenwerking op de inkoop van de jeugdhulp. Met deze brief wordt de raad geïnformeerd over de voorlopige uitkomsten van het visietraject en het geplande vervolgtraject. Op hoofdlijnen zijn de conclusies:

- a. De inkoopstrategie te wijzigen naar een resultaatgericht model.
- b. De governance aan te passen: programmatische samenwerking rond beleid en inkoop via netwerksturing en een publiekrechtelijke organisatie voor taken waarvoor rechtspersoonlijkheid (bijvoorbeeld een bedrijfsvoeringsGR of een gastgemeente) nodig is. Beiden goed op elkaar ingeregeld.

Deze conclusies worden momenteel nader uitgewerkt. Benodigde besluiten binnen het mandaat van de raad worden voor 1 maart 2018 voorgelegd.

Met het wijzigen van de inkoopstrategie wordt beoogd de dienstverlening aan de jeugdige en het gezin te verbeteren. Door meer programmatisch samen te gaan werken rond aanpalende thema's op het gebied van jeugd is de verwachting dat er meer samenhang in beleid wordt bewerkstelligd.

### **Historische context van de regionale samenwerking**

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor het uitvoeren voor de Jeugdwet. Tot dat moment waren provincies/stadsgewesten, het Rijk en de zorgverzekeraars verantwoordelijk voor deze taken. Tien gemeenten in de regio Haaglanden (Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Voorschoten, Wassenaar, Westland en Zoetermeer) hebben er voor gekozen om de samenwerking die er via het Stadsgewest Haaglanden was, door te ontwikkelen naar een wijze van samenwerking die bijdraagt aan de transformatie van de jeugdzorg. Het begin van de regionale samenwerking in Haaglanden in deze vorm, dateert van 14 oktober 2011. Op die datum hebben de wethouders van negen gemeenten en de portefeuillehouder jeugdzorg van het Stadsgewest gezamenlijk het Akkoord van Wassenaar opgesteld. Voorschoten is later toegetreden. Besloten werd gezamenlijk de transitie jeugdzorg voor te bereiden en te verkennen welke samenwerkingsverbanden mogelijk waren.

In het najaar van 2014 heeft het samenwerkingsverband middels een door de raad geaccordeerde gemeenschappelijke regeling het Regionaal inkoopbureau H10 opgericht. Daarbij is besloten deze GR na twee jaar te evalueren.

Omdat het van belang is dat rechtsgeldig contracten kunnen worden gesloten, en dus rechtspersoonlijkheid nodig is, is gekozen voor een gemeenschappelijke regeling, een zogenaamde bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO). De BVO heeft een bestuur dat bestaat uit wethouders van drie gemeenten, namelijk Den Haag, Delft en Zoetermeer.

Een tweede belangrijk onderdeel van de samenwerking is de gezamenlijke ontwikkeling van beleid, innovatie en monitoring. Daarvoor is gekozen voor (netwerk)samenwerking, met daarin een belangrijke rol voor het programmteam jeugd (PTJ) en de overleggen rond bedrijfsvoering en informatievoorziening.

In 2013 werd van Rijkszijde het maken van Regionale Transitiearrangementen (RTA) opgelegd, waarmee regio's die nog niet samenwerkten min of meer werden gedwongen samen te werken. Het RTA is destijds aan de raden voorgelegd. In 2016 is het RTA aangescherpt met het Regionaal Inkoopkader 2016-2017 en samen met het RTA sindsdien het richtinggevende kader voor de samenwerking rond de inkoop van jeugdhulp in Haaglanden.

In 2016 is de inkoop samenwerking, conform eerder genoemd besluit door onderzoeksbureau SeinstraVandeLaar geëvalueerd. In deze evaluatie werd over de transitie en transformatie in het algemeen geconcludeerd dat de transitie goed verlopen is, maar dat de focus nog erg ligt op continuïteit van zorg en het op orde krijgen van de basis en niet op de transformatie. SeinstraVandeLaar adviseerde hier de komende jaren samen met de aanbieders in te investeren. Naast deze algemene conclusie kwam het onderzoeksbureau op basis van onderzoek en analyse tot drie aanbevelingen voor de regio Haaglanden, die alle ter hand zijn genomen:

1. Continueer (voorlopig) het huidige stelsel.

2. Maak samen met het inkoopbureau een verbeterprogramma en ga deze met veel energie uitvoeren.
3. Kom samen met het inkoopbureau en de zorgaanbieders tot een gezamenlijke visie over de toekomst van de jeugdhulp en de samenwerking daarbij.

### **Visietraject**

De derde aanbeveling van SeinstraVandeLaar was aanleiding voor het visietraject rond de wijze van beleidsmatig samenwerken en governance. Hiervoor is Bureau Lysias ingeschakeld. Met de beleidskaders van de tien samenwerkende gemeenten als basis heeft bureau Lysias de overeenkomsten en verschillen tussen gemeenten in kaart gebracht en verschillende werkbesprekingen georganiseerd, waaronder een raadswerkgroep. Dit alles heeft geresulteerd in onderstaande bevindingen:

#### *Ambitie en visie*

De samenwerkende gemeenten delen de visie en ambities zoals: 'kind centraal' en 'voor alle kinderen, jongeren en hun ouders- als de situatie daarom vraagt - een passend en integraal aanbod'. Vertaald naar de H10-samenwerking betekent dit dat de opvatting heerst dat primair sturen op kwaliteit van hulp en ondersteuning secundair leidt tot een betaalbaar stelsel. Binnen de H10 samenwerking bepalen de gemeenten zelf de lokale organisatie, de aansluiting van specialisme en de financiële kaders.

#### *Belangen en motieven*

De belangen en motieven van gemeenten om samen te werken komen in belangrijke mate overeen. De H10 vat dat samen als 'in onze verantwoordelijkheid naar kinderen en hun ouders vormen gemeentegrenzen geen belemmering voor het organiseren van adequate hulp'. Daarnaast heerst de overtuiging dat er in gezamenlijkheid beter gestuurd kan worden op gewenste resultaten (toenemende en gedeelde expertise, meer slagkracht, meer stabiliteit en stevigere lobby-invloed).

#### *Aan de samenwerking ten grondslag liggende waarden*

Regionaal samenwerken met lokaal zeggenschap is een van de waarden die ten grondslag ligt aan de H10 samenwerking. Het gaat in dit verband om lokaal maatwerk, burger centraal, gelijkwaardigheid, gezamenlijke verantwoordelijkheid en samenwerking met de aanbieders. Voor de H10-samenwerking betekent dit dat er wordt samengewerkt in een platte (netwerk-) organisatie als het kan en in een formeel juridische structuur als het moet (bijvoorbeeld om juridische redenen).

#### *Inkoopstrategie*

Partnerschap tussen gemeenten en jeugdhulpaanbieders is al een aantal jaar praktijk. Toch is er een toenemende behoefte aan zakelijke afspraken en op onderdelen sturen met marktprincipes. Verdieping op dit onderwerp biedt inzicht in dat de inkoopvisie die is ontwikkeld in o.a. In West-

Brabant, Amsterdam en Friesland, de potentie heeft om de schijnbare tegenstelling *partnerschap en marktprincipes* te overbruggen. In hun sturingsfilosofie zijn marktwerking en partnerschap twee zijden van dezelfde medaille. Het proces voor de uitwerking op basis van deze sturingsfilosofie in H10 is inmiddels gestart. De raad is hierbij betrokken via een regionale bijeenkomst in augustus j.l. en het lokale gesprek in de commissie MA van 12 oktober. Daarnaast is voor het inkoopproces geconcludeerd dat meer samenhang tussen het beleid en de uitvoering van de inkoop nodig is.

#### *Relatie met de gemeenteraden*

In het visietraject is in werkgroepverband ook gesproken met een vertegenwoordiging van raadsleden. Door deze werkgroep is de behoefte geuit om de gelegenheid te krijgen om tijdiger invloed uit te oefenen op de regionale besluitvormingsstukken. Hieraan is voor de inkoopstrategie 2019 invulling gegeven via de regionale en lokale bijeenkomsten voor raadsleden.

#### **Waar staan we nu, anno 2017**

Ten gevolge van de aanbestedingswet 2016 en het aflopen van het RTA was aanbesteding van de jeugdhulp voor 2018 nodig. Hiervoor is de procedure 'Zeeuws aanbesteden' gekozen, met nog steeds het Regionaal Inkoopkader als richtinggevende uitgangspunten alsmede continuïteit van zorg. In het model van de Zeeuwse aanbesteding heeft H10 de producten geharmoniseerd, de tarieven bepaald en kwaliteitseisen gesteld. Iedere aanbieder die voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen en akkoord is met het tarief krijgt een contract. De aanbesteding is voor 2018 met de optie voor 2019. Dit alles om de fundamentele overstap naar een resultaatgericht stelsel zorgvuldig te kunnen voorbereiden.

Een resultaatgericht stelsel stelt nieuwe eisen aan de kaders. Deze zijn aan de raad in de vorm van de 'Uitgangspuntennotitie inkoop en bekostiging (verseon 1950293)' toegezonden ter bespreking met lokale raadsleden met als doel input op te halen. Op 12 oktober jl. is deze notitie uitgebreid besproken in de commissie MA. Met andere woorden via de lokale bijeenkomst toetst het college bij de raad het vertrouwen dat het beoogde inkoopmodel helpt om de kwaliteit van zorg te verbeteren, bijdraagt aan het realiseren van de transformatiedoelen uit de Jeugdwet en het verlichten van de administratieve lasten. De input van de Raden zal waar dat kan worden verwerkt, waarbij zichtbaar zal worden gemaakt in een oplegger hoe de afzonderlijke raden hebben geadviseerd en op welke wijze dit in het definitieve document is verwerkt.

Uiterlijk voor 1 maart 2018 wordt aan de raad een definitief voorstel ter besluitvorming voorgelegd en informeert het college ook over de governance en eventueel door de raad te nemen besluiten over de gemeenschappelijke regeling of een alternatieve publiekrechtelijke constructie. De dan vastgestelde kaders zijn daarna de basis voor de uitwerking van inkoop- en aanbestedingstrajecten voor 2019 en verder.

burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg,

B.J.D. Huykman  
secretaris

K. Tigelaar  
burgemeester